

OTOMAR DVOŘÁK

Telemagazin
ČS

BŮH S TANČÍCÍMI
ÚSTY

OTOMAR DVOŘÁK

BŮH
S TANČÍCÍMI
ÚSTY

OTOMAR DVOŘÁK

BŮH
S TANČÍCÍMI
ÚSTY

Mé poděkování patří panu Jaroslavu Marešovi, kryptozoologovi a cestovateli, jenž mě k těmto povídkám inspiroval svým vyprávěním o domorodých mýtech, pralesních démonech, šamanských rituálech a podivných pravěkých tvorech, dodnes přežívajících v zapadlých koutech světa.

Otomar Dvořák

Copyright © Otomar Dvořák, 2017

Editor © Josef Pepson Snětivý, 2017

Illustrations © Jiří Houska, 2017

Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Šulcová, 2017

© Nakladatelství ČAS, www.nakladatelstvicas.cz, 2017

ISBN 978-80-7475-190-5

HORA DÉMONŮ

Dívám se na zvláštní těžítko na svém psacím stole. Je to černý, sklovitě lesklý kámen, jehož hrbolatý povrch vytváří podobu vykulené dětské tvářičky. Hledí mi strnule do očí, jako by mi chtěl něco naléhavého připomenout.

Případ profesora Machulského, který před třiceti lety vzrušoval světovou veřejnost, je stále považován za neobjasněný. Jen já, jeho žák, kterému pan profesor při svých přednáškách nevěnoval o nic více pozornosti než ostatním, mám klíč k tajemství jeho tragického osudu. Víím, že profesor Machulský je mrtev. A právě tak víím, že profesor Machulský stále žije. Tam, na strašlivé Hoře démonů, jsem mu pohlédl do tváře. Byl to sen, nebo skutečnost? Dotkl jsem se skutečně nejhlubších tajemství vzniku života? Uvěří mi někdo? Nebudu považován jen za blázna a mystifikátora? Povím vám svůj příběh, a posuďte sami...

Píseň Malé smrti

Zastavil jsem se na okraji skály, spadající kolmo do jezera, ohromen fantastickou přírodní scenerií, která se přede mnou tak nečekaně otevřela. Rudý kotouč zapadajícího slunce planul jako obří oheň na bělostných vrcholcích And a jeho obraz se tříštil v hladině hluboko pod mýma nohama na stovky a tisíce malých, měňavých záblesků.

„Pivičén vyvrhl krev,“ řekl můj průvodce – a podivná tíseň v jeho hlase mě překvapila. Obrátil jsem se k němu a pátravě pozoroval jeho ostře řezaný profil s pevně a jaksi křečovitě semknutými rty. Ne, Namunkur rozhodně nebyl bázlivý a svůj nůž se širokou čepelí, zakoupený nedávno ve městě, na který si vydělal při sezónních pracích, považoval za dostatečnou zbraň i proti horskému lvu – pumě. Patřil k hrdým Araukánům, ke kmeni Mapuche. Vysloveno či napsáno „Mapučé“ to zní a vypadá skoro dětsky, avšak znamená to Lidé země. Nebylo snadné získat si jeho důvěru a mohl jsem si blahopřát, že se uvolil dělat mi při svém návratu do hor průvodce.

„O čem to mluvíš?“ zeptal jsem se ho.

Namunkur sebou trhl a pak se ulehčeně usmál, jako by se probral z nějakého tísnivého snu.

„Nic... nic... jen jsem si vzpomněl na jednu starou pohádku,“ a ukázal palcem na podivně rozeklaný kužel vyhaslé sopky, zrcadlící se v jezeře. „Trompul, hrbatá hora. Moc ošklivé místo. Pojď, vinko! Není dobré stát dlouho nad jezerem, když se v něm převaluje krev.“

Odvrátil se a odcházel sotva znatelnou stezkou v hustém porostu trnitých keřů. Znal už jsem ho natolik, že jsem věděl, že jakékoliv naléhání, aby podrobněji vysvětlil svá slova, by bylo marné. Araukáni jsou svérázní a tvrdohlaví – a svá tajemství neradi svěřují cizincům. Nezbyvalo mi tedy nic jiného, než ho následovat, ačkoliv bych se velice rád ještě chvíli opájel nádherným výhledem.

Sestupovali jsme do hluboké strže, vymleté jarními přívaly, a nořili se přitom do stále houstnoucí tmy jako do nějaké bezedné studny. I narudlý odlesk na proužku volného nebe pomalu pohasínal; všiml jsem si, že se tam vynořila první hvězda. Její blikavý svit měl zelený nádech.

Pocítoval jsem horečnaté vzrušení. Šachová partie, kdy mě v každém okamžiku mohl prozradit neopatrný tah, byla už úspěšně za mnou. Prošel jsem martyriem zdoluhavého jednání na úřadech, úplatků, přímluv vlivných osobností, chvílemi jsem už přestá-

val doufat, že mi bude povolen vstup na území, které se jen zvolna vzpamatovává z hrůz občanské války. Ale teď jsem se blížil k cíli.

Namunkur očividně spěchal. Vrhá přitom ostrážitě pohledy vlevo i vpravo, občas se dokonce ohlížel, ale jeho oči mě přitom nevnímaly; díval se skrze mne někam na cestu, která zůstala za námi. Jako kdyby měl strach, aby někdo nešel v našich stopách. A to srazilo mé nadšení takřka na bod mrazu; věděl jsem, že indián se nikdy nechová bezdůvodně, obzvláště ne v rodných horách, kde zná takřka každý kámen. Obává se snad zbytků ozbrojených band, které si opatřují živobytí přepadáním pocestných? Tuhle myšlenku jsem ihned zavrhl; bandy se spíše drží frekventovaných silnic dole v údolí. Tady by musely být s indiány zadobře, pokud by od nich chtěly získat alespoň trochu brambor, kukuřice... a spolehlivý úkryt. Araukány totiž není radno dráždit. Ale možná jen nastává hodina, kdy puma obvykle vychází na lov – a někde poblíž, ve skalní rozsedlině, může mít doupě, o kterém Namunkur dobře ví.

Tohle vysvětlení mi připadlo jako nejpravděpodobnější. Škoda, že jsem si s sebou nesměl vzít stříelnou zbraň; těžko bych ji pronesl četnými vojenskými kontrolami. I pouhé podezření, že jsem partyzánem, by stačilo k zastřelení na místě. Bez soudu a bez jakéhokoliv ověřování faktů.

Ulevilo se mi, když jsem zjistil, že stěny rokle se před námi začínají rozestupovat a otvírají se do mísovitého údolí, jehož travnaté dno šikmo stoupá k úpatí hor. Nad útesem se ostýchavě vynořila bledá tvář Kuyén, bohyně Měsíce, která se podle staré indiánské pověsti skrývá před svým zlým mužem Sluncem. V neskutečném stříbrném chvění se rozplývaly všechny proporce: vzdálené se najednou zdálo být blízké, a blízké mizelo v nenávratnu. Na stránkách jsem rozeznával černé linie teras s políčky a kdesi docela nahoře blikal červený bod. Vánek k nám donesl temné zvolání, které znělo jako „húm – húm“. Namunkur se zastavil.

„Kamáň vstupuje do Malé smrti,“ řekl. „Lidé potřebují věštbu. Kéž jsou bohové nakloněni jejich budoucímu času.“

Pak vykročil k tomu vzdálenému, planoucímu ohni. Tušil jsem, co se tam odehrává – prastará slavnost, při níž se kamáň, vznešený obětník, uvádí do deliria kvašeným, opojným nápojem. V tomto stavu, zvaném Malá smrt, se setká s božstvy a bude se snažit vyzvědět jejich vůli. Obřady jsou tajné (vždyť Araukáni jsou formálně křesťany) a žádný běloch se jich ještě nezúčastnil. Měl bych mimořádné štěstí, kdyby se mi podařilo...

Nestačil jsem to domyslet, neboť Namunkur vzápětí strnul jako socha s nohou nakročenou. Na-

chýlen dopředu, jako by se celý proměnil v jediné naslouchající ucho. Chtěl jsem se zeptat, co se děje, ale dřív, než jsem stačil promluvit, přitiskla se jeho široká dlaň pevně na má ústa. Zalupal jsem po dechu. Namunkur výstražně zasykl. Co slyší? Vzdálený zpěv od planoucího ohně určitě není tím, co by ho mohlo znepokojovat. Něco jiného? Zavřel jsem oči, abych se lépe soustředil – a pak jsem to zachytil také. Někde docela blízko nás se ozval jemný vysoký tón, znějící jako útržek flétnové melodie. Takové zalykavé pískání.

Když jsem oči opět otevřel, byla těsně přede mnou Namunkurova tvář, v měsíčním světle neskutečně bílá a ztuhlá jako obličej nebožtíka. V koutcích mu cukalo. Viděl jsem, jak pomalu vsunuje ruku pod pončo a v sevřené pěsti vytahuje váček, zavěšený na šňůrce kolem krku. Kožený váček s mocným amuletem. Svírá ten amulet a prsty se mu třesou, jako by jím cloumala zimnice. Co se děje? Namunkurův strach na mě padal a ochromoval mě.

Pak se ve stráni nad námi něco pohnulo; nějaký stín se přehoupl přes hranu terasy, nějaká pára zastřela na okamžik tvář Měsíce a země pod nohama se nám probudila. Ten záchvěv rozkomíhal stezku a vyvolal ve mně pocit mrazivé závratí. Zemětřesení, uvědomil jsem si. Než jsem však mohl jakkoliv reagovat, bylo po všem.

Odněkud z nesmírné dálky – či hloubky? – k nám dolehlo dunivé zaburácení. Namunkur se pomalu napřimoval, pustil amulet zpátky pod pončo a zhluboka si vydechl.

„Měli jsme štěstí, vinko,“ řekl tiše, „pták Fyryfývė, vyslanec Pána Země, nás varoval. Ještě nikdy jsme nebyli tak blízko smrti!“

Stránka z deníku profesora Machulského

27. 3. 1976 – Porada na vedení IGA. Přítomen jakýsi Werner, slizce zdvořilý chlapík. Svůj kufřík otvíral pomocí složitěho kódu; musel jsem potlačovat smích, protože mi připomínal tajného agenta 007, jak si ho představuje moje dvanáctiletá vnučka. Jenže to není žádná legrace. Brian mě diskrétně upozornil, že mnohem důležitější osobou je starší pán, který si v rohu poklidně nác pával dýmku a vypadal jako farmář na penzi. Právě on prý má zatraceně dlouhé prsty. Šeptá se o jeho vazbách na CIA a Pentagon. „Farmář“ se při mé odborné přednášce tvářil nezúčastněně, ale tušil jsem, že velmi pozorně naslouchá. Vsadil bych se, že si mě nahrával.

Pokusil jsem se mluvit názorně a populárně. Ukázal jsem jim na mapě místa, kde hlubinné magma, vytlačované na sebe nasouvajícími litosférickými deskami, vynáší až k zemskému povrchu spousty prvků, které jsou v běžné přírodě vzácné. Pokud se nám podaří navrtat vhodný bod, pak vyrovnávání vnějších a vnitřních tlaků způsobí, že vzácné nerosty a kovy, obzvláště žádané pro kosmické a vojenské technologie, budou samovolně vytlačovány do těžního místa, asi tak, jako zubní pasta z tuby. Většina vhodných míst leží, bohužel, na dně oceánů. Jedno jediné se nachází na pevnině, v jihoamerických Andách, poblíž jezera Lakaru.

„Agent 007“ prohlásil, že nemůže ručit za naši bezpečnost. V oblasti, kde chceme začít s výzkumem, právě došlo k pokusu o vojenský převrat, levicoví extremisté tam vedou partyzánskou válku proti diktátorskému režimu. „Farmář“ ho zarazil jediným nenápadným pohybem ruky. Zabafal z dýmky a pak řekl: „Zařídíme to. Ta věc nás zajímá.“

Brian mi blahopřál. Nevím, jestli je k čemu blahopřát. Připadám si jako podvodník. Kdyby tak tušili, že celý problém těžby vzácných kovů je pro mne okrajovou a bezvýznamnou záležitostí! Že jediné, co mě doopravdy zajímá, je voda, pravěká voda!

Prázdná země

Na horní konec údolí jsme dorazili za úsvitu. Podivně šedá předjitřní hodina, v níž mlhy na obzoru splývaly s dýmem podřimujících sopek, zalehla svým tísnivým tichem i trosky podlouhlého kamenného domu na skalní plošině. Došková střecha byla na několika místech prolomena, uvnitř dvou velkých místností rostla rezavá tráva, které se tady říká „liščí ocas“. Nikde ani človíčka. Jen před vchodem ještě řezavěly v hromadě popela poslední oharky hranice – jediný hmatatelný důkaz, že noční zpěv nebyl pouhým přeludem.

„Kam odešli obyvatelé? A kdo tu konal obřad?“ ptal jsem se, ale nedočkal jsem se odpovědi.

Namunkur se zastavil na okraji plošiny a zamyšleně hleděl do údolí. Smutným pohledem klouzal po terasách políček, zarůstajících trnitými keři a bodlinatými listy agáve.

„Proč odešli před sklizní? Proč a kam?“ naléhal jsem.

Podíval se na mne jako na nějaký obtížný hmyz. Pohrdal každým vinkem (to je v mapučtině výraz pro bělocha), a nebyt doporučení od jednoho pracovní-

ka národopisného institutu, který byl mapučského původu a jakýmsi vzdáleným Namunkurovým bratrancem, asi by se se mnou vůbec nezdržoval. Pak mi řekl tónem, jakým mluvíme s malými dětmi:

„Snad odešli přes vodu, na druhou stranu jezera. Pivičén přes vodu nemůže.“

„Kdo je to Pivičén?“

„Tiše! Ne tak nahlas, nebo ho přivoláš! Nemluv o něm raději. A hlavně ne na tomhle místě!“

V tu chvíli za našimi zády zachrastily uvolněné kaménky. Namunkur se bleskurychle otočil a v ruce se mu zableskl nůž.

„Schovej tu kudličku, indiáne!“ ozval se posměšný hlas a ze svahu za polozřícenou zdí seskákalo přes tučet vojáků v zelených přilbách s bílým pruhem. Vojenská policie. Obstoupili nás s namířenými samopaly. Už jsem dobře věděl, co se při takových setkáních sluší a patří, a tak jsem bez váhání zdvihl ruce nad hlavu. Namunkur něco nevrle zabručel a s naprostým klidem zasunul nůž zpátky do pochvy.

„Převádíš uprchlíky, co?“ vyjel na něj arogantní mladík s velitelskými prýmky a přistoupil blíž, aby mu pěstí připomenul pravidla slušného chování.

„Moment, pánové,“ zarazil jsem ho. „Když sáhnete do mé levé náprsní kapsy, najdete tam povolení ke vstupu podepsané novým guvernérem oblasti, můj pas a potvrzení, že tu vykonávám národopisný

výzkum. Tenhle domorodec mi byl přidělen jako průvodce.“

Velitel mě napřed prohmatal, jestli nemám nějakou zbraň, pak nedůvěřivě zalovil v určené kapse, dlouho a soustředěně studoval všechny nalezené dokumenty. Přečetl si i místopřísežné prohlášení, že vstupuji do oblasti na vlastní nebezpečí, a dokonce i průkaz o povinném očkování proti tyfu a cholery.

„Mno, dobře,“ zavrčel nakonec, zklamán, že se mu nepodařilo dopadnout maskovaného partyzána. „Nevíte náhodou, kde bysme našli ten spolek, co tu v noci tolik povykoval?“

„I mě by to zajímalo,“ řekl jsem. „Zamířili jsme sem právě proto, že jsme ve tmě zahlédli světlo ohně.“

Velitel pokýval a přitom významně převracel v prstech krabičku cigaret, kterou také našel v mé kapse. „Nikoho jste tady nezastihli?“

„Nezastihli, bohužel,“ přisvědčil jsem a pak, abych dal výsledku příznivější směr, jsem dodal: „Zakuřte si, pane majore. Dejte i svým chlapcům.“

Mladík se polichoceně usmál.

„Zatím jen poručík, pane.“

Dychtivě roztrhl krabičku a rozdal její obsah mlsně přihlížejícím vojákům. Zapálil si a s chutí vtáhl kouř.

„Mizerná služba, pane. Připadám si někdy, jako bych hledal jehlu v kupce sena. Jestli vám můžu ra-

dit: odejděte z těchto končin. Je to tu nebezpečný a bude ještě nějaký čas trvat, než i tady v horách náš generál Spinoza prosadí civilizaci a pořádek.“

Vojáci dokouřili, zahučeli sborově jakýsi pozdrav a pustili se dál, svahem dolů, zpocení ve své těžké výstroji a otrávení z nekonečného putování.

Namunkur za nimi hleděl s neproniknutelným výrazem. Pak mi mlčky pokynul, abych ho následoval. Po terase nejbližšího políčka jsme vystoupili šikmo vzhůru až k vrcholu kopce. Po překonání hřebene se nám otevřel překvapivý výhled – stáli jsme opět nad jezerem. Připomínalo teď obrovskou krupěj rtuti, chvělo se v jitřním slunci a jen jeho rozervané břehy držely dosud ve svých puklinách temnotu a vydechovaly šedé páry. V závratné výšce pod bleděmodrou oblohou pomalu a majestátně kroužil osamělý kondor.

Namunkur pokývl k protějšímu břehu.

„Tam najdeme můj lid. Odešli do bezpečí.“

„Před vojáky?“

„Kdo by se bál vojáků?“ řekl Namunkur a rty mu stáhl pohrdlivý úsměšek. „Uprchli před démony. Hora Trompul se otevírá.“

Oficiální dopis předaný ministerstvu zahraničních věcí USA mimořádným zplnomocněncem prozatímní vlády v... (konkrétní údaje a jména nepovoleny ke zveřejnění).

K vašemu dotazu musíme s politováním oznámit, že zohavená těla profesora Ondřeje Machulského a jeho dvou spolupracovníků (Louise Pauwelse a Briana Stableforda) byla nalezena v troskách horského úkrytu vzbouřenců, poté, co byl bombardován a dobyt našimi jednotkami. Nejsme schopni objasnit, jestli tam byli členové expedice drženi jako rukojmí, nebo tam nešťastnou náhodou právě v tu dobu našli útočiště. Generální štáb ani prozatímní vláda nenesou za jejich osud žádnou zodpovědnost, protože pan profesor byl několikrát důrazně upozorněn na rizika, která na sebe bere, když vstupuje na povstalecké území.

Kaikaifilův dech

Namunkur rozhrnul pobřežní houštinu, odházet stranou navršené větve a vítězoslavně mi ukázal ukrytý člun. Na první pohled se ten člun podobal spíše kupce sena – byl umně svázán ze snopů dlouhého rákosu. Nedůvěřivě jsem si plavidlo prohlížel. Rákos se mi zdál vyschlý, popraskaný, na spodku dna naopak zvlhlý a plesnivý. Když jsme člun nadzvedli, vyběhlo zpod něj několik pavouků a stonožek.

„Pospěš,“ nabádal mě Namunkur a neklidně se ohlížel po stoupajícím slunci, „musíme mít za sebou Zátoku hadů dřív, než padne soumrak.“

„Času dost,“ namítl jsem, „ještě není ani poledne. Navrhoval bych rozdělat oheň a uvařit si něco teplého...“

„Jezero je dlouhé,“ přerušil mě netrpělivě, „delší, než se zdá. Najíme se ve člunu, mám s sebou kukuříčné placky a sušené maso. Nebe se mi dnes nelíbí. Ty páry jsou zlé.“

Namunkurovy argumenty byly občas podivné a ne-logické. Vyslovoval je však takovým způsobem, jako by absolutně nepřipouštěl žádnou jinou možnost.

Člun s plesknutím dopadl na hladinu a potopil se víc, než mi připadalo rozumné. A co až rákos nasákne vodou? Opatrně jsem poskládal své dlouhé tělo dovnitř, Namunkur se vyšvihl za mě a zabral pádlem. Zatočili jsme se na místě a pak se rozjeli podél břehu. Proč podél břehu? – napadlo mě. Bezpečnostní opatření pro případ, že by naše plovoucí kupka šla ke dnu?

Zatím však cesta ubíhala dobře, člun se statečně držel na hladině a já jsem se uklidnil natolik, že jsem byl schopen věnovat pozornost míjejícím břehům, jejichž ráz se postupně měnil. Vjeli jsme teď do stínu vysokých útesů, trčících jako obrovské dračí zuby z načechraného pralesa pod nimi. Některé staré stromy tu sestupovaly na chůdovitých kořenech až nad samou hladinu. Z tušově černé vody vzpínali své kostlivé pahýly dávno potopení velikáni. Příčné rokle nás v okamžicích, kdy jsme je míjeli, ovanuly mrazivým dechem. Zlověstné ticho, ležící nade vším jak neprodyšný poklop, porušil jen občas skřek dravého ptáka.

Namunkur si začal tiše prozpěvovat jakousi jednotvárnou píseň ve svém rodném jazyce. Snad mu svým rytmem pomáhala pravidelně zabírat pádlem, možná to bylo nějaké zaklínadlo na odhánění zlých duchů...

V jednu chvíli jsem sebou polekaně trhl; ozval se podivný, klokotavý zvuk a hladina kolem nás se

rozčeřila spoustou pukajících bublin, jako bychom pluli čerstvě nalitou sodovkou. Do nosu mě udeřil ostrý sirný zápach. Také jsem si všiml, že Namunkur zrychlil tempo. Neklidně se ohlédl po slunečním kotouči, na který už bylo možno hledět přímo, bez oslnění. Vznášel se totiž za řasnatou krajkou nažloutlého kouře. Pár šikmých paprsků prorazilo na okamžik skulinou v dýmajícím závěsu a zajiskřilo všemi barvami spektra, aby bylo vzápětí pohlceno šedavou tmou, která se drala ze všech skalních puklin a měnila poledne v temný podvečer.

Po uzlech naběhlých Namunkurových svalů, po jeho skloněné šíji a spáncích stékaly stružky potu. Pádloval jako stroj a zpíval teď hlasitěji. Rád bych mu pomohl, ale tušil jsem, že bych mu svými neobratnými pokusy o společné pádlování spíše překážel. Nečinnost mě však rozčilovala. Navíc mě začínala pronikavě bolet hlava a nějak těžce se mi dýchalo.

„Přijde bouřka?“ zeptal jsem se.

Namunkur neodpovídal. Asi nechtěl vypadnout z tempa, ale možná mě ani nevnímal. Kdesi v dálce zahřmělo. Nebyl jsem si ovšem jistý, jestli to buráčení přichází z nebe, či z nitra země.

Hladina se najednou prudce rozvlnila, ačkoliv jsem na tváři necítil sebemenší závan větru. Velká vlna špláchla přes okraj člunu. Namunkur něco

vztekle zamumlal a pokusil se stočit příd' proti vlnám. Nebylo to moc platné, protože vlnobití nemělo žádnou pravidelnost a přicházelo zcela nahodile ze všech možných směrů. Další náraz vlny nás málem převrátil. Vzápětí se ozval sykot, jako by se probouzela klubka hadů, a vpravo od nás vyrázil z mělčiny gejzír páry. Žhavý závan nám málem vzal dech a horká sprška nám opařila kůži. Člun se stále víc nakláněl k jedné straně a nezadržitelně nabíral vodu.

Namunkur povstal na vztyčené zádi a zabíral ze všech sil obrovskými rozmachy. Kolem mě se všechno točilo a zvedal se mi žaludek. Podíval jsem se do temného ústí další rokle, kterou jsme právě míjeli – a leknutím jsem vykřikl. Zíraly na nás odtamtud veliké planoucí oči, mnohem větší než oči pumy a vůbec jakéhokoliv zvířete, které jsem znal, žluté oči protkané krvavými žilkami, oči kruté a nenávistné.

„Tam, Namunkure! Tam! Pozor!!!“

Chytil jsem ho za rameno a třesoucí se rukou ukazoval do rokle. Srazil mě neurvale zpátky na dno člunu. Asi měl pravdu – při mém ztřeštěném výskoku jsme se málem převrhli.

Ohlédl jsem se zpátky k rokli. Byla tam jen tma. Ani náznak nějakých očí. Že by se mi to jen zdálo?

Minuli jsme poloostrov, vybíhající jako zahnutá kosa daleko do jezera. Na jeho odvrácené straně stála chatrč z větví a rákosu. Skulinami ve střеше unikal kouř.

„Mača,“ řekl najednou Namunkur se zjevnou úlevou. „Ještě pořád tu žije stará mača. Z jejího ohniště se kouří. Raduj se, vinko! Nejhorší máme za sebou. Měli jsme štěstí, že se Kaikaifil na dně jezera neprobudil, že jenom dýchal ze sna.“ A zamířil s člunem plným vody ke šterkovité pláži před chatrčí. Ačkoliv musel být sám notně vyčerpán, podepřel mě a vyvedl na břeh. Nohy mě totiž nechtěly nést a pevná země se pode mnou houpala úplně stejně jako rozvlákněná hladina.

Namunkur odhrnul rohož, zakrývající vchod chatrče. Jediná místnost byla zaplněna harpunami, zlověstnými trojzubci, rybářskými vršemi pletenými z proutí a hlavně čpavým kouřem, štípajícím do očí. Od ohniště se po nás ohlédl pitvorný, hrbatý človíček. V jeho skelných, kulatých a nemrkajících očích bylo něco tak nepřijemného, že jsem bezděky couvl. Měl jsem pocit, jako by se mě v tu chvíli dotkl neviditelnou, příšerně ledovou rukou. I Namunkur se zdál být zaražený. Zřejmě tu očekával někoho úplně jiného. Zeptal se na něco v mapučtině.

Človíček skřehotavě odpověděl; svraskaná tvářička se mu přitom rozzářila křivým úsměvem, který odhalil zvláště zašpicaté zuby. Poté ten skřet mrštně vyskočil a vylovil odkudsi hlubokou mísu s rybami. Jednoznačným gestem nás vyzval, abychom se posadili a pojedli.

Namunkur nerozhodně přešlapoval u dveří. Všiml jsem si, jak nenápadně vsunul ruku pod pončo, a tušil jsem, že tam tiskne svůj talisman. Pravici pomalu spouštěl k opasku, kde měl pouzdro s nožem.

„Co je?“ zeptal jsem se.

„Říká, že je rybář,“ mumlal Namunkur, „že se tu usadil, když stará mača, čarodějnice, odešla ke stínům předků. Nelíbí se mi. Nevěřím mu. Není to člověk.“

„Cože?“

Měl jsem dojem, že jsem se přeslechl. Nebylo by divu; k mým závratím se ještě přidalo hučení v uších.

„Není to člověk,“ opakoval Namunkur důrazně. „Všimni si jeho očí. Je z těch, jimž bylo dovoleno žít mezi lidmi, ale člověk to není.“ Pomalu couval ke dveřím. „Nedráždí ho,“ říkal přitom se zkamenělým úsměvem na rtech, „hlavně ho nedráždí. Mohl by se nám mstít. Dovede věci, které lidé nedovedou.“ Pak v mapučtině spustil jakési jistě velmi zdvořilé omluvy.

Pitvorný rybář se přestal usmívat. Vstal a dopádal k nám. Zadíval se na mne těma studenýma očima a cosi naléhavě promlouval. Slova mu unikala mezi řídkými zuby, podobna hadímu sykotu. Pak se vyzývavě podíval na Namunkura; zřejmě čekal, až mi jeho slova přeloží.

„Říká,“ začal Namunkur neochotně, „abych tě tu nechal zotavit, že jsi omámený Kaikaifilovým dechem. Že ti bude na vodě špatně, moc špatně.“

S vypětím všech sil jsem zavrtěl hlavou. Namunkur mé rozhodnutí zřejmě přijal s ulehčením. Ti dva se opět chvíli dohadovali. Nakonec se rybář usmál křivým úšklebkem, několikrát se zakýval dopředu a dozadu a pak mi podal mísu s rybami.

„Dává ti ryby. Aby tě prý posílily na tvé cestě.“

Zatvářil jsem se nejvděčněji, jak jsem byl schopen. A pak už jsme ustupovali po pláži k jezeru. Namunkur mě na chvíli posadil a zvedl člun, aby z něj vylil vodu. Rybář stál ve vchodu chatrče v číhavém předklonu a upřeně nás pozoroval. Jako had hypnotizující svou kořist, uvědomil jsem si, a po zádech mi přejelo nepříjemné mrazení.

Teprve když chatrč zmizela za dalším zákrutem břehu, začal jsem se cítit trochu jistěji. Napadlo mě, že bych snad přece jen dokázal ošálit vzpouzející se žaludek kouskem ryby. Hmátl jsem do mísy, ale v tu chvíli mi Namunkur pevně sevřel zápěstí.

„Nejez ty ryby!“ vykřikl. „Nikdo z Mapučů nejí černé ryby jezera Lakaru! Lakaru znamená ve vaší řeči Místo mrtvých!“ Vyškubl mi mísu a odhodil ji velkým obloukem do vody.

Byla to skutečnost, či mámení smyslů? Předpokládal jsem, že ryby jsou vařené – ale teď jsem vi-

děl docela zřetelně, jak sebou po dopadu na hladinu mrskly a odpluly!

„Nesmysl!“ řekl jsem sám k sobě hodně nahlas. Mám prostě halucinace. Asi jsem se nadýchal sopečných plynů, unikajících ze dna jezera. Jsem přiotrávený. Hlavně abych to přežil! Posedla mě strašlivá úzkost. Promnul jsem si pálící oči. Marně. Svět kolem se začal uzavírat do jakési obří koule. Vrcholky hor se naklonily k sobě a v kamenné míse mezi nimi se dutě rozléhal pravidelný zvuk: ta – ta – ta – ta – ta! Je to snad splašený tlukot mého srdce? Ne, to někde na břehu buší datel do dutého stromu.

„Vojáci,“ řekl Namunkur se zamračenou tváří. „Střílejí. Lov se jim podařil.“

Jeho hlas ke mně doléhal z nějaké nesmírné dálky. A pak jsem neslyšně plul prázdňem, plným mihotavého sněžení...

Poznámky, které si dělal student katedry biologie
Harvardské university J. K. na přednášce dr. Louise
Pauwelse v lednu 1975.

Většina alterací DNA není považována za mutaci. Jestliže se stejná změna vyskytuje v populaci systematicky ve větší frekvenci než jedno procento, mluvíme o DNA polymorfismu. Polymorfismy jsou vlastní příbuzenským skupinám lidí, národům a rasám. Utvářejí jejich typickou podobu. Proto Číňan vypadá jako Číňan a černoch jako černoch (Poznámka studenta J. K.: Je snad kvůli tomuto tvrzení Louis Pauwels obviňován z šíření rasistických teorií?). Lze tento stav změnit? Většina dogmatických vědců vám řekne, že ne. Máme však silného spojence: viry. Nebezpečné viry, šířitele zhoubných a smrtelných chorob, můžeme považovat za mocné hráče při variování různých podob živých organismů. Jedině viry dokážou účinně infikovat lidskou DNA, což z nich dělá budoucího spojence experimentátorů při přenosu geneticky modifikovaných sekvencí do živého organismu. Věřím, že modifikované viry budou jednou sloužit při opravě poškozených lidských genů (dvakrát červeně podtrženo studentem J. K.)!